

Sygn. akt III RC 57/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lipca 2018 r.

Sąd Rejonowy w Świnoujściu III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Wioletta Paprotna

Protokolant: Kamila Sienkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 26 lipca 2018 r. w Świnoujściu na rozprawie

sprawy z powództwa małoletnich **R. i M. N. (1)**

przeciwko **M. N. (2)**

o zmianę orzeczenia w zakresie alimentów

I. Powództwo oddała.

II. Odstępuje od obciążania małoletnich powodów kosztami procesu.

Sygn. akt III RC 57/18

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 1 marca 2018. małoletni powodowie R. i M. N. (1), reprezentowani przez r.pr. K. M. wystąpili przeciwko pozwanemu M. N. (2) o podwyższenie alimentów zasądzonych wyrokiem przez Sąd Okręgowy (...)w dniu 17 maja 2016r. w sprawie o sygn. (...) kwoty po 450 zł miesięcznie do kwoty po 600 zł miesięcznie. W uzasadnieniu pozwu wskazali, iż od czasu wydania wyroku wzrosły ich koszty utrzymania . Na zaspokojenie potrzeb małoletni powód R. potrzebuje kwoty 1.130-1.150zł , w tym wyżywienie 510zł, edukacja 60zł, odzież i obuwie 100zł, opieka medyczna 50zł, środki higieniczne i kosmetyki 40zł, rozrywka 100zł, mieszkanie 300zł. Na zaspokojenie potrzeb małoletni powód M. potrzebuje kwoty 1130-1150zł , w tym wyżywienie 510zł, edukacja 60zł, odzież i obuwie 100zł, opieka medyczna 50zł, środki higieniczne i kosmetyki 40zł, rozrywka 100zł, mieszkanie 300zł. Wskazali, iż obecnie ich matka przebywa na urlopie rodzicielskim a potem ze względu na sytuację rodzinną będzie zmuszona skorzystać z urlopu wychowawczego. Podali, iż pozwany pracuje w biedronce w S. , ma na utrzymaniu syna z obecnego związku . (pozw – k.3-10).

Pozwany M. N. (2) nie wniósł odpowiedzi na pozew .

Na rozprawie w dniach 23 maja i 10 lipca , 26 lipca 2018r. powodowie podtrzymali swoje stanowisko w sprawie zaś pozwany wniósł o jego oddalenie. (protokół rozprawy – k. 33,45,56 akt).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Małoletni R. N. urodził się (...) i M. N. (1) urodził się (...) są dziećmi pozwanego M. N. (2) i N. N..

Ostatnio alimenty były orzeczone przez Sąd Okręgowy(...) w sprawie rozwodowej w dniu 17 maja 2016r. w sprawie o sygn. akt (...)w kwocie po 450zł na rzecz małoletnich, płatne do dnia 10 każdego miesiąca, poczynając od uprawomocnienia się wyroku, podwyższając w ten sposób alimenty zasądzone wyrokiem Sądu Rejonowego (...) z dnia 16 grudnia 2015r.(...)

Bezsporne, a nadto: odpis skróconego aktu urodzenia -k. 26-27 w aktach (...), wyrok –k. 52 , wyrok - k. 12, wydruki Sad -k 13-16;

W dacie wydania przez Sąd Okręgowy(...) orzeczenia w przedmiocie zasądzenia alimentów od pozwanego powód R. N. miał 8 lat, chodził do drugiej klasy szkoły podstawowej, a M. miał 5 lat i był pod opieką matki . Matka ich pracowała w Biedronce na czas nieokreślony od dnia 1 lipca 2015r. i zarabiała 1500zł netto.

Koszty utrzymania małoletnich ich matka oceniła wówczas na kwotę na 1.040 – 1.070zł. Koszty wynajmowanego mieszkania wynosił wówczas 1100 zł , prąd 50 zł, gaz 90zł, czyli razem 1240zł na 4 osoby. Spłacała kredyt w kwocie 350 zł miesięcznie.

Przedstawicielka małoletnich powodów mieszkała z nowym partnerem A. S., który pracował i zarabiał około 1200zł netto , posiadał córkę na którą płacił alimenty po 700zł.

Poprzednio pozwany pracował w Biedronce w Ś. jako zastępca kierownika i zarabiał 2.247zł netto. Prowadzone było postępowanie egzekucyjne (...) przez komornika przy Sądzie Rejonowym (...) P. Ż. .

Dowód: umowa o pracę -k. 12 -13, wywiad kuratora - k. 41-47, zaświadczenie od komornika -k.48, przesłuchanie przedstawicielki ustawowej powodów -k.50-51, przesłuchanie pozwanego - k. 51, płyta - k. 53 (...)

Obecnie małoletni R. N. ma 10 lat chodzi do IV klasy szkoły podstawowej , a M. ma 7 lat i chodzi do I klasy szkoły podstawowej . Małoletni powodowie nie chodzą na żadne płatne zajęcia dodatkowe. Podręczniki do szkoły były bezpłatne.

Obecnie mieszkają w wynajętym 3 pokojowym mieszkaniu razem z matką, przyrodnim bratem i jej partnerem . Opłaty miesięczne za mieszkanie wynoszą: opłata najmu 1200zł, czynsz 405zł, prąd 300zł , co 2 miesiące, tv i internet 75zł, łącznie koszty mieszkania wynoszą 1.830 zł , gdzie mieszka 5 osób , co daje kwotę 366zł na osobę.

Średni miesięczny koszt utrzymania powodów jest taki sam i wynosi około 900zł miesięcznie , na co składają się koszty wyżywienie 300zł, odzież i obuwie 100zł, edukacja 30zł, środki higieniczne i kosmetyki 40zł, rozrywka 60zł, mieszkanie 366zł. Pozwany utrzymuje kontakt z powodami telefonicznie oraz w dwa weekendy w miesiącu od piątku do niedzieli zabiera dzieci do siebie.

Przedstawicielka ustawowa małoletnich powodów N. N. ma 27 lat , posiada wykształcenie gimnazjalne, zawód kasjer –sprzedawca. Obecnie jestem w nowym związku partnerskim z K. N., z którym ma dziecko, które urodziła 01 marca 2017r. Jest zatrudniona nadal w Biedronce na stanowisku sprzedawca, gdzie zarabiała 1500 zł a obecnie przebywa na urlopie wychowawczym od dnia 15 maja 2018r. Od dnia 02 maja 2018r. pracuje na 1/2 etatu na (...) za 800zł netto. Obecnie jest w kolejnej ciąży bliźniaczej . (...) jej pracuje na budowie i zarabia 450 zł tygodniowo. W maju 2018r. dostała wypłatę za połowę miesiąca. Nie planuje wrócić do pracy , bo chcę się zająć dziećmi.

Przedstawicielka ustawowa małoletnich powodów nie potrafiła wyjaśnić rozbieżności w kosztach utrzymania dzieci podanych w pozwie i podczas przesłuchania. Nadto otrzymuje z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Ś. po 500plus na dwoje dzieci oraz zasiłek rodzinny 240zł, czyli łącznie kwotę 1240zł.

Dowody: przesłuchanie przedstawicielki ustawowej powoda– k. 35-36, 57 , aneks k. 44, umowa k. 48-50,

Pozwany M. N. (2) ma 31 lat, bez wyuczonego zawodu, posiada wykształcenie podstawowe i obecnie mieszka w S. . Pozwany obecnie jest od roku w nowym związku małżeńskim, z którego ma oprócz powodów dwóch synów- A. ur. (...) oraz M. urodzonego (...) Obecnie pracuje nadal w Biedronce na stanowisku zastępcy kierownika , zarabia 3800zł brutto , netto 2900zł. Po potrąceniach komorniczych z tytułu alimentów (kwota 989,31zł) , zajęcia sądowego z czasów jak był w małżeństwie z N. N. 199,60zł , otrzymuje do wypłaty około 1500zł.

Żona pozwanego pracuje w Biedronce na stanowisku kasjera i zarabiała 1400zł a obecnie przebywa na zasiłku macierzyńskim. Pozwany wynajmuje 2 pokojowe mieszkanie w S. i łącznie koszty najmu wraz z opłatami wynoszą 1400zł. Dodatkowo ponosi koszty swojego telefonu 100zł oraz żony 125zł. Po rozwodzie nie było dokonanego podziału majątku, brał kredyty na życie i spłaca zadłużenie w kwocie 25.000zł. W sprawie rozwodowej dobrowolnie zgodził się na alimenty po 450zł.

Z wypłaty żony pozwany opłaca mieszkanie a za swoje pozostałe koszty. Dodatkowo ponosi koszty dojazdu do pracy 120zł oraz koszty kontaktu z dziećmi około 140zł. Podczas pobytu dzieci u pozwanego kupuje im również odzież, słodycze oraz je utrzymuje.

Dowody: zaświadczenie o wynagrodzeniu -k.28, 29-30, akt notarialny -k.31-32, przesłuchanie pozwanego -k. 36-37, 57-58, umowa -k. 52-55, odpis aktu urodzenia -k. 51 .

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu powództwo o podwyższenie alimentów na rzecz małoletnich powodów nie zasługiwało na uwzględnienie.

Ustalony powyżej stan faktyczny oparty został na dowodach szczegółowo wskazanych przy stanie faktycznym, a w szczególności na powyżej powołanych dowodach z dokumentów znajdujących się w aktach niniejszej sprawy oraz w aktach sprawy o sygn. (...) albowiem strony nie zakwestionowały zarówno autentyczności, jak i treści tychże dokumentów; jednocześnie Sąd nie powziął wątpliwości, co do wiarygodności w/w dokumentów. Ponadto podstawę ustaleń faktycznych stanowiły twierdzenia przedstawicielki ustawowej powoda i pozwanego przesłuchanych w charakterze stron w zakresie w jakim korespondowały z dokumentami.

Podstawą prawną w niniejszej sprawie jest art. 138 k.r.o. zgodnie z którym w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Dla zasadności żądania podwyższenia alimentów konieczne jest wykazanie, że nastąpił istotny wzrost usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz, że zwiększyły się możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego do alimentacji, gdyż te okoliczności w myśl art. 135 k.r.o. decydują o zakresie obowiązku alimentacyjnego. Współzależność między tymi dwoma czynnikami wyraża się w tym, że usprawiedliwione potrzeby uprawnionego powinny być zaspokojone w takim zakresie, w jakim zezwalają na to możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego do alimentowania.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 marca 1963 r. (III CR 88/62, OSNCP 1964, nr 5, poz. 98) polskie prawo rodzinne oparte jest na zasadach całkowitej równości wszystkich dzieci, niezależnie od tego, z jakich związków one pochodzą: małżeńskich czy pozamałżeńskich. Nie ma jednocześnie podstaw do przyjęcia, żeby dziecko, które wcześniej wystąpiło o alimenty, miało znaleźć się w sytuacji uprzywilejowanej w stosunku do dziecka, które o te alimenty wystąpiło później. Dochody rodziców mogą nie wystarczać na zaspokojenie wszystkich usprawiedliwionych potrzeb dzieci. Według pkt XII uchwały pełnego składu Sądu Najwyższego z 9 czerwca 1976 r. (III CZP 46/75, OSNCP 1976, nr 9, poz. 184) podzielaną przez Sąd Rejonowy konsekwencją obowiązywania zasady równej stopy życiowej jest to, że rodzice w żadnym razie nie mogą uchylić się od obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie może utrzymać się samodzielnie, tylko na tej podstawie, że wykonywanie obowiązku alimentacyjnego stanowiłoby dla nich nadmierny ciężar. Rodzice muszą więc podzielić się z dzieckiem nawet najmniejszymi dochodami. Pogląd ten podzielono i uzupełniono pkt IV uchwały pełnego składu Sądu Najwyższego z 16 grudnia 1987 r. (III CZP 91/86, OSNCP 1988, nr 4, poz. 42) (zob. również np. wyroki SN: z 21 stycznia 1999 r., I CKN 1292/98; z 6 stycznia 2000 r., I CKN 1077/99; z 24 marca 2000 r., I CKN 1538/99; z 16 stycznia 2001 r., II CKN 40/99), gdzie wskazano nadto, że w szczególnych przypadkach, gdy sytuacja dziecka tego wymaga, rodzice mają obowiązek nie tylko dzielenia się choćby najszczuplejszymi swymi dochodami, lecz także wyzbywania się posiadanego majątku bądź jego niektórych składników, aby w ten sposób podolać ciężącemu na nich obowiązkowi alimentacyjnemu, np. dla ratowania zdrowia dziecka. Nie można od nich jednak wymagać zbycia przedmiotów majątkowych przynoszących dochód i stanowiących źródło utrzymania rodziny. W przywołanej powyżej uchwale Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia

1987r. wskazano również, że zawsze zachodzi potrzeba zachowania rozsądnej równowagi pomiędzy zaspokojeniem potrzeb uprawnionego a poziomem życia zobowiązanego. Podkreślono, że uwzględnienie roszczenia dziecka nie może doprowadzić do niedostatku rodziców (zob. też wyrok SN z 8 sierpnia 1980 r., III CRN 144/80, OSNCP 1981, nr 1, poz. 20, gdzie wskazano na niedopuszczalność rozstrzygnięcia sprawy, w rezultacie którego pozwany zostanie pozbawiony najniezbędniejszych środków utrzymania i możliwości najskromniejszej egzystencji).

Sąd przeanalizował sytuację pozwanego w zakresie jego możliwości majątkowych i zarobkowych, a także sytuację powodów w kontekście ich potrzeb. Tym samym poprzez porównanie warunków istniejących w dacie wyroku podwyższającego alimenty do kwoty 450zł miesięcznie z warunkami obecnymi, Sąd mógł ocenić, czy po stronie zobowiązanego i uprawnionych do alimentów zachodzi przesłanka z art. 138 k.r.o.

W niniejszej sprawie ustalenia wymagało, czy od daty ostatniego orzekania w przedmiocie alimentów nastąpił wzrost usprawiedliwionych potrzeb powodów i na ile jest on istotny. Ponadto Sąd ustalił, czy zmieniły się i jakie są obecnie możliwości majątkowe i zarobkowe stron i czy pozwany jest w stanie płacić na rzecz synów wyższe alimenty.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że małoletni powodowie mieszkają z matką, ojczymem i przyrodnim bratem. Sąd na podstawie twierdzeń przedstawicielki ustawowej złożonych na rozprawie w dniu 23 maja i 26 lipca 2018r. w zakresie wysokości dokonywanych wydatków na rzecz syna i przedłożonych dowodów ustalił ile wynoszą miesięczne koszty usprawiedliwionych potrzeb małoletniego. Sąd ustalił, iż średni miesięczny koszt utrzymania powodów jest taki sam i wynosi około 900zł miesięcznie, na co składają się koszty wyżywienie 350zł, odzieży i obuwia 100zł, edukacja 30zł, środki higieniczne i kosmetyki 40zł, mieszkanie 366zł. W sprawie rozwodowej podawała, iż koszty utrzymania dzieci wynoszą od 1040 zł do 1070zł. Wskazać należy, iż matka małoletnich powodów w pozwie wskazała, iż koszty utrzymania dzieci wynoszą od 1.130-1.150zł, w tym wyżywienie 510zł, edukacja 60zł, odzież i obuwiu 100zł, opieka medyczna 50zł, środki higieniczne i kosmetyki 40zł, rozrywka 100zł, mieszkanie 300zł. Zaś na rozprawie dnia 23 maja i 26 lipca 2018r. podała, iż na syn R., który ma 10 lat ponosi wydatki związane z zaspokojeniem potrzeb bytowych w kwocie 500 zł, w tym: składki, wycieczki, ubrania, obuwiu. Wskazała, iż małoletni nie choruje, nie zażywa leków zaś na kosmetyki, środki sanitarne, na rozrywkę nie ponosi wydatków. Natomiast na syna M. 7 letniego wskazała, iż ponosi koszty utrzymania w kwocie 1100zł, w tym ubrania, wycieczki szkolne, na wyżywienie około 200 zł, na odzież 250 zł, wydatki na szkołę 100-150 zł. Zapytana przez sąd skąd taka rozbieżność w kosztach utrzymania synów nie potrafiła odpowiedzieć. Świadczy to o tym, iż podane koszty zostały zawyżone do rzeczywiście ponoszonych. Na powyższe fakty nie przedłożyła żadnych dowodów w postaci chociażby f/v, za czynione na poczet wymienionych potrzeb zakupy, a wiek powodów oraz możliwości zarobkowe rodziców w powiązaniu z zasadami logicznego rozumowania, nie pozwalają przyjąć, że na zaspokojenie w.w. potrzeb wydatkuje ona tak znaczne środki finansowe. Podkreślić należy, iż obecnie podręczniki do szkoły są bezpłatne, dzieci nie chodzą na żadne płatne zajęcia a na początku roku ich matki ponosi jednorazowo koszty ubezpieczenia rady rodziców, czy składki klasowej oraz okazjonalnych wycieczek ze szkoły, dlatego przyjął, iż kwota 30 zł miesięcznie jest wystarczająca (a nie kwota 60zł), na wyżywienie 350zł (a nie kwota 510 zł), gdyż przy większej liczbie osób te koszty są mniejsze. W kosztach utrzymania dzieci sąd nie uwzględnił wydatków miesięcznych: na opiekę zdrowotną w kwocie 50zł, gdyż jak ich matka wskazała dzieci nie chorują i nie zażywają stałych leków, na rozrywkę, gdyż dzieci nie mają rozrywki jak wskazała matka.

Sąd ustalił też dochody przedstawicielki ustawowej, na której również ciąży obowiązek alimentacyjny wobec powodów. Z jej przesłuchania wynika, iż jest sytuacja zarobkowa się poprawiła, gdyż mimo, że przebywa na urlopie macierzyński uzyskuje 1500zł oraz dodatkowo pracuje i zarabia 800zł. Dodatkowo otrzymuje z (...) kwotę 1240zł.

Jak zostało ustalone na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach Sądu Okręgowego o sygn.(...)które Sąd w całości uznał za wiarygodne, pozwany w dacie orzekania w w/w sprawie pracował i uzyskiwał z tego tytułu dochód w wysokości 2.247 zł netto. Z uwagi, na to, że w sprawie rozwodowej pozwany zgodził się dobrowolnie na kwotę 450zł alimentów to Sąd Okręgowy nie ustalał szczegółowo kosztów utrzymania dzieci.

Sąd po przeanalizowaniu twierdzeń pozwanego i przedłożonych przez niego na tę okoliczność dowodów, doszedł do przekonania, że przy uwzględnieniu czasu, jaki upłynął od 2016r., jego możliwości zarobkowe nieznacznie wzrosły,

gdyż obecnie zarabia 2900 zł netto, jednak zmieniła się jego sytuacja rodzinna, jest w nowym związku małżeńskim i oprócz powodów ma jeszcze dwóch synów. Wymieniony co prawda w trakcie całego postępowania, podnosił, iż koszty utrzymania powodów są zawyżone, co również dostrzegł sąd. Sąd ocenił możliwości zarobkowe na kwotę aktualnie uzyskiwanych dochodów. Podkreślić należy, iż pozwany nie posiada wyuczonego zawodu, ukończył szkołę podstawową. Pozwany jak wynika z wydruków o uzyskiwanych zarobkach wynika, iż z wynagrodzenia ma potrącane zaliczki na ZUS, składki, zajęcia alimentacyjne 989,31zł, zajęcia sądowe kw 199zł i do wypłaty otrzymuje kwotę do 1500zł miesięcznie, która zostaje mu na bieżące życie rodziny. Jego żona otrzymuje kwotę 1400zł. Łącznie rodzina pozwanego ma do dyspozycji 2900zł, z czego opłaca wynajem mieszkania z opłatami 1400zł, 140zł koszty przyjazdu po dzieci na kontakty 2 razy w miesiącu i na cztery osoby pozostaje im na wyżywienie, odzież, środki czystości kwota 1360 na 4 osoby wychodzi po 340 zł na osobę. W ocenie sądu wykazana powyżej sytuacja majątkowa pozwanego wskazuje, iż nie ma on obecnie możliwości płacenia wyższych alimentów na powodów. Podkreślić należy, iż oprócz alimentów również utrzymuje stały kontakt z dziećmi, co wiąże się dodatkowymi kosztami, jak koszty przyjazdu po dzieci ze S. do Ś..

Z zestawienia powyższego bezspornie wynika, że od czasu sądowego ustalenia ostatnich alimentów na rzecz powodów, ich usprawiedliwione potrzeby nie uległy wzrostowi. Wyniki przeprowadzonego postępowania dowodowego pozwalają przyjąć, że obecnie łączne koszty utrzymania powodów, uwzględniając ich wiek wynoszą około 900zł miesięcznie, zaś w ich skład wchodzi wydatki niezbędne do zakupu żywności, ubrania, środków czystości, wydatków szkolnych, koszty mieszkania.

Sąd rozstrzygając kwestię podwyższenia alimentów na rzecz powoda kierował się możliwościami majątkowymi i zarobkowymi pozwanego, a także zasadą równości wszystkich dzieci, niezależnie od tego, z jakich związków one pochodzą.

Sąd uznał, że obecnie brak jest podstaw do podwyższenia alimentów od pozwanego, bo po pierwsze koszty utrzymania małoletnich powodów nie wzrosły w porównaniu z tymi z maja 2016r. Aktualnie usprawiedliwione koszty utrzymania małoletnich powodów wynoszą około 900 zł miesięcznie. Dlatego zasadnym jest w ocenie Sądu, aby pozwany w dalszym ciągu płacił alimenty w kwocie uprzednio ustalonej. Zdaniem Sądu powództwo o podwyższenie alimentów od pozwanego do kwoty 600 zł miesięcznie, a zatem do kwoty, przewyższającej koszty utrzymania małoletniego jest niezasadne i podlega oddaleniu- o czym orzeczono jak w sentencji wyroku (pkt I wyroku).

Powodowie jako strona dochodząca roszczeń alimentacyjnych w myśl art. 96 ust. 1 pkt 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, byli zwolnieni z wniesienia opłaty sądowej od pozwu, dlatego też Sąd odstąpił od obciążania ich zwrotem nieuiszczonych kosztów sądowych w zakresie opłaty od pozwu (pkt II wyroku).